

LIPOVEC

Noviny obce Horné Srnie • lipovec@hornesrnie.sk • ročník XXX • 2/2021

Po rokoch prevádzky cyklotrasy sa rekreační i športovní cyklisti dočkali jej dokončenia až po hranicu s ČR. Cyklotrasa Bečva-Vlára-Váh je tak na slovenskej strane komplet hotová. Verme, že sa v dohľadnom čase podarí dokončiť aj chýbajúce úseky na českej strane. FOTO: LÝDIA MURÁROVÁ

Vršky a hory nad Horným Srní

Terézia Kebísková

Horné Srnie je prvou obcou na slovenskej strane Bielych Karpát pri ústí Vlárkeho priesmyku. Naša dedinka leží v údolí, okolo nej sa týčia vršky – hory.

Vrch Dúbravy

Starí ľudia ho nazývali Vrchom ohňa. Mal by to byť vrch železa. V Dúbravách nieto žiadnej studienky. Najčastejšie búrky prišli do dediny práve od Dúbravy.

Keď bol horárom v Luboreckej doline Frico Mrázik, na

vrchu Dúbravy stála poľovnícka chata. Bola to pekná veľká drevená chata s terasou. Často tam prespal Frico alebo iní poľovníci. Podľa rozprávania, keď ich v chate zastihla búrka, bol to veľký zážitok. Blesky ako krásne veľké stuhy dlho šantili, bili do dúbravských lesov. Po každej búrke pribudli polámané, rozštiepané stromy, ale i v strome od koruny až do koreňa vytesaný hladký jarček, ktorým zbehol blesk do zeme. Jarček bol taký presný, hladký ako od najlepšieho majstra. Okolo chaty stálo veľa takých nemých svedkov – stromov sčesnutých až po zem. Niekoľko metrov pod chatou bol slabý pramienok iba na osvieže-

nie, voda sa tam nedala naberať. Neskôr chatu rozobrali a preniesli na Bradelcá, lebo Mrázik sa stal starostom v Nemšovej.

Voda zo Srazu

Vrch Dúbravy a Sraz sú blízki susedia, ktorých rozdeľuje úžlabina, zásek. Preteká tadiaľ bohatý potok, ktorý vyviera pod Margétou. Pripájajú sa k nemu studničky a potok stále tečie cez našu dedinu.

Z rozprávania starej mamy Kataríny: „Sraz je Vrch vody, kde je ukryté morské oko.“

Legenda vraví: Predpovedané bolo, že sa otvorí vrch Sraz a zatopí dedinu, alebo sa otvorí vrch Lopeník. Prišiel deň, keď sa to

malo udiť. Slúžila sa sv. omša, všetci ľudia s batôžkami na chrbte, kde mali najpotrebnejšie veci a požíveň, klačali na ceste obrátení k vrchu Sraz. Modlili sa k Pánu Bohu, aby ochránil dedinu. Naša dedina bola uchránená a vraj sa otvoril vrch Lopeník, kde tečie výdatný potok. Celý Sraz je bohatý na studienky.

Srnský vrch

Malé Boky boli veľké lúky, ktoré sa tiahli až na Srnský vrch. Na každej druhej lúke bola studnička bohatá na dobrú vodu. Lúky gazdovia kosili, sušili na seno a zväžali domov. Rástla tam šťavnatá, bohatá tráva a veľa liečivých bylín, ktoré naše bab-

ky a dedkovia vo veľkej miere zbierali. Aj študenti z Bratislavy zbierali liečivé bylinky a vyjadrili sa: „Ľudia, aké tu máte veľké bohatstvo!“ Mali sme!

Na Srnskom vrchu bolo niekoľko lúk, kde rástla tvrdá tráva, ktorej sme hovorili štica. Dobytok ju neobluboval, tak slúžila na podstielku pre zvieratá. Dobré sa však na nej šmýkalo – vozilo na haluziach a drevených vidliach. Na okrajoch lúk rástli celé kolesá čučoriedok, ktoré sme chodili oberať. Teraz, bohužiaľ, sú už všetko veľké hory.

Pokračovanie na str. 8 →

Z rokovaní obecného zastupiteľstva

Silvia Kebísková
Obecný úrad

Obecné zastupiteľstvo v Hornom Srní na svojich zasadnutiach dňa 20. 4. 2021 a 22. 6. 2021:

ZOBRALO NA VEDOMIE

1. Stanovisko hlavného kontrolóra obce k záverečnému účtu obce za rok 2020.
2. Správu audítora k účtovnej závierke obce za rok 2020.

SCHVÁLILO

1. Poskytnutie zľavy z nájomného za nebytové priestory za obdobie od 15. 10. 2020 do 28. 2. 2021 z dôvodu uzatvorenia prevádzky v súlade s opatreniami na zamedzenie šírenia koronavírusu vo výške 50 % pre prevádzku kaviarne – žiadateľ catering servis, s. r. o., Jozefa Lacu 1539/27, 914 41 Nemšová, IČO: 47147024.
2. Odpustenie platieb za elektrinu, plyn a vodu za obdobie od 15. 10. 2020 do 28. 2. 2021.
3. Poskytnutie zľavy z nájomného za nebytové priestory za obdobie od 19. 12. 2020 do 28. 2. 2021 z dôvodu uzatvorenia prevádzky v súlade s opatreniami na zamedzenie šírenia koronavírusu vo výške 50 % pre prevádzku kvetinárstva – žiadateľka Tatiana Húserková, Mostí-

- ková 939/47, 914 42 Horné Srnie, IČO: 43899277
4. Odpustenie platieb za elektrinu, plyn a vodu za obdobie od 19. 12. 2020 do 28. 2. 2021.
5. Poskytnutie zľavy z nájomného za nebytové priestory za obdobie od 19. 12. 2020 do 31. 3. 2021 z dôvodu uzatvorenia prevádzky v súlade s opatreniami na zamedzenie šírenia koronavírusu vo výške 50 % pre prevádzku kaderníctva – žiadateľka Katarína Varčeková, Železničná 132/3, 914 42 Horné Srnie, IČO: 50 640 844
6. V zmysle článku 3 ods. 1 písm. e) VZN č. 10/2017 o podmienkach poskytovania jednorazových sociálnych dávok pre občanov obce Horné Srnie poskytnutie jednorazovej sociálnej dávky po výkone trestu vo výške 50,- eur.
7. V zmysle § 18c ods. 5 zákona o obecnom zriadení vyplatenie jednorazovej mesačnej odmeny vo výške 30 % z mesačného platu pri príležitosti ukončenia funkcie hlavnej kontrolórky obce.
8. Záverečný účet obce a celoročné hospodárenie bez výhrad.

9. Použitie prebytku hospodárenia vo výške 180 238,41 eur na tvorbu rezervného fondu v plnej výške.
10. Plán kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra obce na II. polrok 2021.
11. Poskytnutie zľavy z nájomného za nebytové priestory za obdobie od 1. 3. 2021 do 30. 4. 2021 z dôvodu uzatvorenia prevádzky v súlade s opatreniami na zamedzenie šírenia koronavírusu vo výške 50 % pre prevádzku kaviarne – žiadateľ catering servis, s. r. o., Jozefa Lacu 1539/27, 914 41 Nemšová, IČO: 47147024.
12. Vypustenie spoločných priestorov vestibulu v kultúrnom dome z nájomnej zmluvy na prenájom nebytových priestorov uzavretej s firmou catering servis, s. r. o., Jozefa Lacu 1439/27, 914 41 Nemšová, IČO: 47147024 dňa 17.12.2015 vo výmere 182,40 m².
13. Zámer na prenájom nebytových priestorov v kultúrnom dome – priestory bývalého kaderníctva so samostatným vchodom.
14. Spôsob prenájmu: prenájom

z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

SÚHLASILO

1. v súlade s § 18 ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení s výkonom inej zárobkovej činnosti hlavného kontrolóra obce Ing. Štefana Daška.
2. že Múnicpálny úver – Klasik – dlhodobý investičný úver vo výške 700 000,- eur schválený uznesením Obecného zastupiteľstva v Hornom Srní číslo 98, bod A)3 dňa 23. 6. 2020 bude použitý na spolufinancovanie výstavby športovej haly, resp. v prípade ďalších výziev Fondu na podporu športu aj spolufinancovanie ostatných investičných akcií na dobudovanie športovísk.

ZRIADILO

volebnú komisiu pre voľbu hlavného kontrolóra v zložení: Mgr. Mária Húdeková – predseda, Mgr. Janka Kubičková, Jarmila Pavlačková – členovia.

KONŠTATOVALO, ŽE

voľba hlavného kontrolóra sa uskutočnila v súlade so zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom

zriadení v znení neskorších predpisov.

ZVOLILO

v súlade s § 11 ods. 4 písm. j), § 18 ods. 1 a § 18a ods. 5 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov do funkcie hlavného kontrolóra Ing. Štefana Daška na obdobie šiestich rokov od 1. 5. 2021 do 30. 4. 2027.

URČILO

v súlade s § 11 ods. 4 písm. j) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov s účinnosťou od 1. 5. 2021 plat hlavného kontrolóra podľa § 18c ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

V tomto prehľade sú vypísané a zhrnuté len najdôležitejšie body uznesení. Presné znenie uznesení a kompletne zápisnice zo zasadnutí OZ spolu s výpismi z hlasovania poslancov sú k dispozícii k nahliadnutiu na Obecnom úrade v Hornom Srní, ako i na internetovej stránke obce – www.hornesrnie.sk.

Cyklotrasa Bevlava – úsek Horné Srnie

Názov projektu: Bevlava – Spojme kultúrne dedičstvá na Slovensku a v Čechách pohodlne na bicykli

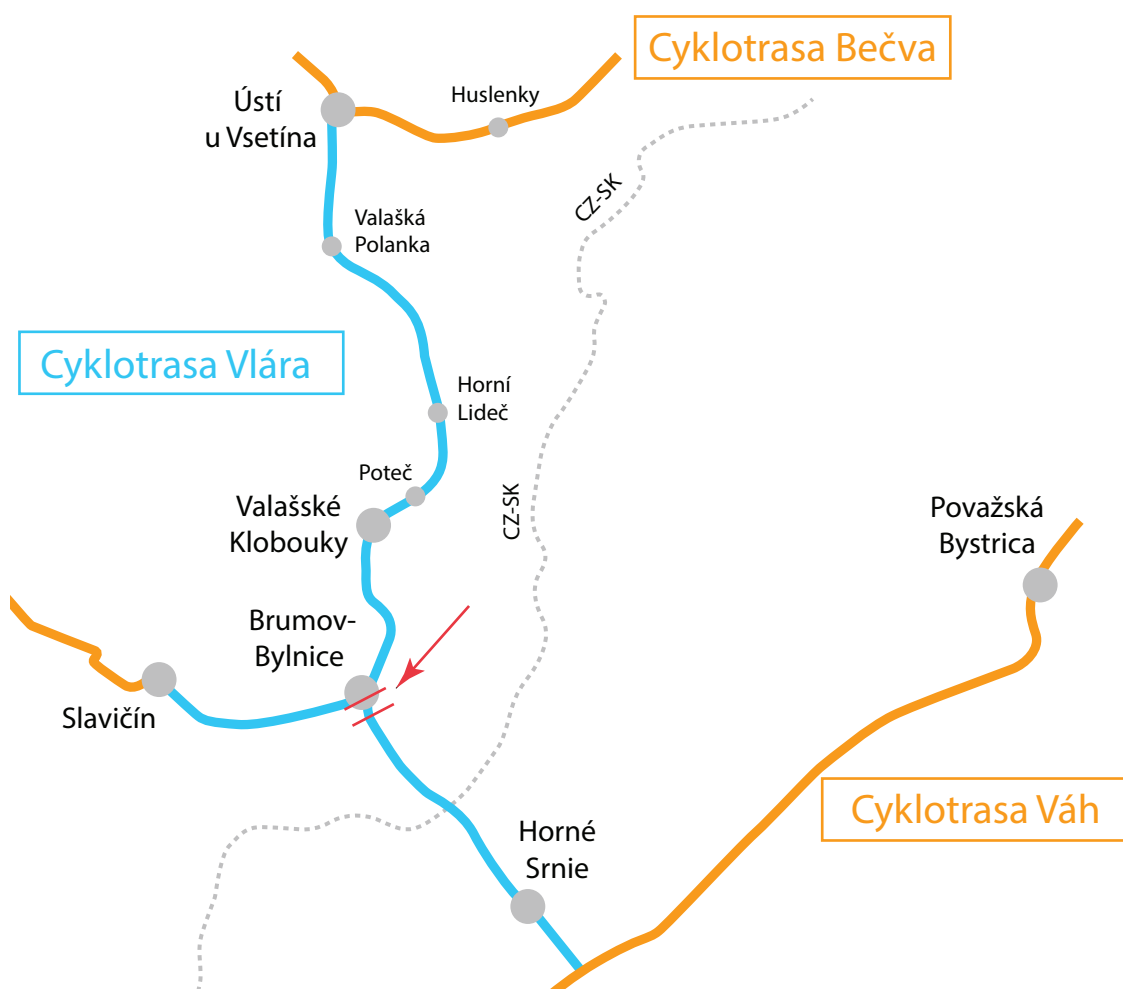
Rozpočtové náklady pre Obec Horné Srnie: 693 438,21 eur
Spolufinancovanie z EÚ: 589 422,47 eur (85 %)
Spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu SR: 69 343,82 eur (10 %)
Spolufinancovanie z rozpočtu obce: 34 671,92 eur (5%)

Projekt je výsledkom vzájomnej spolupráce Obce Horné Srnie a obce Ústí v ČR. Cieľom projektu je zlepšenie prepojenia a dostupnosti k prírodným a kultúrnym pamiatkam v pohraničnom území Trenčianskeho a Zlínskeho kraja. Predmetom projektu bolo vybudovanie nových cyklotrás a lávok v obci Horné Srnie a v obci Ústí. V našej obci sa realizovala časť úseku, ktorá sa začína pri lávke v lokalite Čakanov a ďalej pokračuje smerom k hranici s ČR. Cyklotrasa v dĺžke 1 363 m je vybudovaná na štrkovom

základe s asfaltovo-betónovým povrchom. Rieka Vlára je popri železničnej trati premostená ocelovou lávkou s dĺžkou 49 metrov.

Výstavba úseku v Hornom Srní sa začala dňa 6. 7. 2020 odovzdaním staveniska dodávateľovi stavby, ktorým je skupina dodávateľov: REKONDÍCIA SK, s. r. o., Bošany a ASFA-KDK, s. r. o., Dubnica nad Váhom.

Stavba bola ukončená 31. 5. 2021. V súčasnej dobe prebieha kolaudačné konanie a pripravuje sa otvorenie vybudovaného úseku.

Otázky občanov

Jozef Húserka
starosta obce

Plánuje Obec opraviť schody do kaviarne (pri zmrzline)?

V roku 2020 bolo plánované zrealizovať rekonštrukciu terasy kultúrneho domu vzhľadom na jej dezolátny stav. Pre pandemickú situáciu sa tento zámer nezrealizoval.

Terasa kultúrneho domu vrátane bezbariérového prístupu k bankomatu a do kaviarne bude zrekonštruovaná v roku 2021, resp. pri nepriaznivých podmienkach na jar 2022.

Schody za vstupným mostom do dediny, ktoré vedú na Kameňeckú ulicu, sú v zlom stave. Plánuje sa ich oprava?

Pri realizácii niektorej investičnej akcie budú schody opravené.

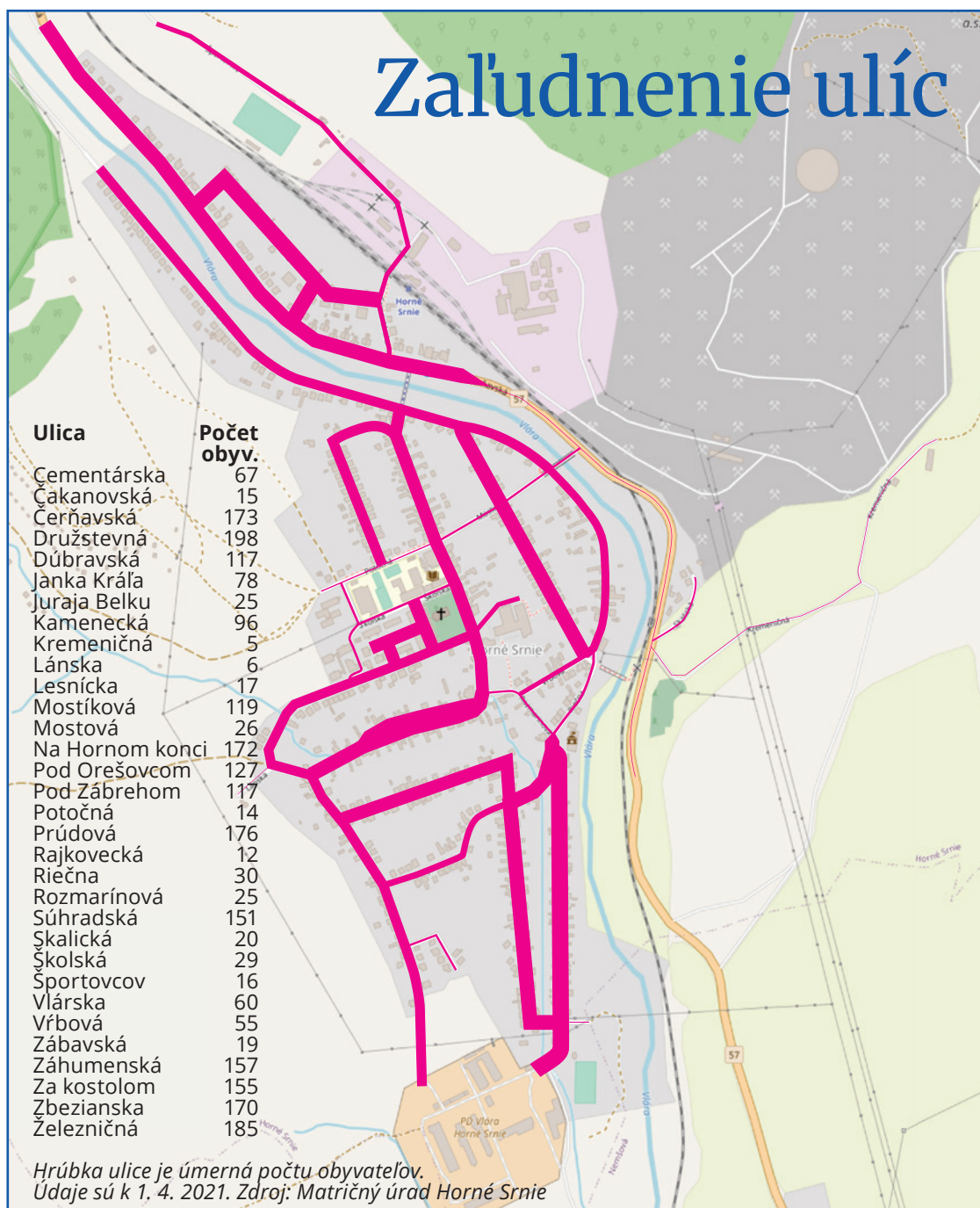
Na kyselke je pri schodoch vybetónované akoby „umývadlo“. Na čo slúži? Aká je jeho funkcia?

Nie je to umývadlo – pod vymurovanou rampou je razená studňa, z ktorej jemožné čerpať kyselku.

Po nainštalovaní pumpy a viacerých pokusoch však pri čerpaní vytekajú nečistoty – sedimenty. Po usadení sedimentov je voda – kyselka koncentrovanejšia ako v prameni pod prístreškom, ale na pohľad nie veľmi vábna. Pokúsime sa odčerpať a obnoviť aj tento zdroj.

Svoje otázky môžete poselať na urad@hornesrnie.sk

Zaľudnenie ulíc

Žiaci ocenení starostom v šk. roku 2020/2021

29. 6. 2021 prevzalo dvanásť žiakov miestnej základnej školy ocenenie z rúk starostu obce.

Ocenení žiaci. Zľava: Pavol Vulgan, Samuel Jurčo, Adam Fabuš, Roman Papiernik, Tomáš Púček, Sebastian Šimák, Ema Papierniková, Linda Pavlovičová, Katarína Liptáková, Karin Huráková, Patrícia Fabušová, Alexandra Remová FOTO: ARCHÍV ZŠ

Samuel Jurčo, 7. A
1. miesto v celoštátnom kole olympiády v ruskom jazyku

Adam Fabuš, 9. A
úspešný riešiteľ krajského kola olympiády v ANJ

Linda Pavlovičová, 7. A
úspešný riešiteľ krajského kola geografickej olympiády

Ema Papierniková, 8. A
dlhoročná reprezentácia školy v speváckych súťažiach a na kultúrnych podujatiach vo folklórnom krúžku Kamenček

Roman Papiernik, 9. A
dlhoročná reprezentácia školy na kultúrnych podujatiach vo folklórnom krúžku Kamenček a v hre na akordeóne

Tomáš Púček, 9. A
dlhoročná reprezentácia školy na kultúrnych podujatiach vo folklórnom krúžku Kamenček

Karin Huráková, 9. A
dlhoročná reprezentácia školy na kultúrnych podujatiach vo folklórnom krúžku Kamenček

Patrícia Fabušová, 9. A
dlhoročná reprezentácia školy na kultúrnych podujatiach vo folklórnom krúžku Kamenček

Katarína Liptáková, 9. A
dlhoročná reprezentácia školy na kultúrnych podujatiach vo folklórnom krúžku Kamenček

Alexandra Remová, 9. A
dlhoročná reprezentácia školy na kultúrnych podujatiach vo folklórnom krúžku Kamenček

Pavol Vulgan, 9. A
dlhoročná reprezentácia školy na technickej olympiáde

Sebastian Šimák, 5. A
aktívna práca v projektoch zameraných na robotiku a prácu s micro:bitmi

Šikovní prváci

Takto nás zabávali naše tanečnice zo ZUŠ

Školský rok 2020/2021 je vo finále

Martina Hanusová
riaditeľka školy

„Nečakaj, kým pominie búrka, nauč sa tancovať v daždi.“

Touto múdrosťou sme sa riadili celý školský rok 2020/2021. Tou pomyselnou búrkou je stále trvajúce ohrozenie koronavírusom, ktoré len tak rýchlo z našich životov nevymizne. Museli sme sa v úvodzovkách naučiť tancovať v daždi s rúškami, online výučbou, testovaním. Bol to náročný rok pre žiakov, učiteľov, vedenie školy, rodičov, celú

spoločnosť. Život však plynie a nedá sa zastaviť. Prváčikov bolo treba naučiť čítať, písať, počítať. Aj vďaka ich chuti učiť sa a práci pani učiteľky a rodičov všetci postupujú do 2. ročníka. Vyslúžili si odo mňa obrovskú pochvalu. Deviataci mali pred sebou náročnú voľbu: Kam na strednú školu? Aj túto výzvu sme zvládli. Všetkých 24 deviatakov a ôsmačka Ema sa od 1. septembra stanú stredoškolákmi. V ich ďalšom štúdiu im za celý pedagogický zbor prajem veľa chuti do štúdia, priateľské prijatie v novom kolektíve a inšpiratívnych učiteľov. Dianie v škole sa nezastavilo,

podarilo sa nám zrealizovať naplánované aktivity v najväčšej možnej miere. Dôkazom sú priložené fotografie. Všetkým prajem leto plné pokoja, relaxu, nezabudnuteľných zážitkov a aby sme sa v septembri vrátili do školy zdraví a oddychnutí.

FOTO: ARCHÍV ZŠ

Prejav sa pohybom

Počas horúcich dní sme využili aj zrevitalizované priestory pod čerešňou

Čítanie s Mrkvičkom - interaktívne hľadanie tajomstiev knižných príbehov v školskej knižnici motivovalo žiakov k výpožičke kníh na prázdninové čítanie.

Doprava, doľava - výchovný koncert

Deviatakov po prázdninách už čakajú stredné školy

Školský rok 2020/2021 v našej materskej škole

Mária Kumančíková

Školský rok 2020/2021 v našej materskej škole bol opäť iný, na aké sme boli zvyknutí. Epidemická situácia sa postarala o to, že nielen dochádzka detí, ale aj výchovno-vzdelávacia činnosť a akcie materskej školy boli obmedzené. Napriek tomu sme deťom v spolupráci s rodičmi pripravili Mikuláša. Prostredníctvom krátkych videí sme pozdravili na Vianoce a Deň matiek svojich rodičov. Naše deti sa zapojili do súťaže Vesmír očami detí, kde nás i úspešne reprezentovali. V okresnom kole boli ocenení Lea Horná, Saimon Amrich a Olívia Sabadková. Olívia a Saimon zároveň postúpili do celoslovenského kola. Jar sa niesla v duchu zvýšeného pobytu na čerstvom vzduchu. Formou vychádzok do okolia MŠ, do prírody a na salaš deti zároveň plnili aj ciele

výchovno-vzdelávacej činnosti. Na školskom dvore nám pribudli zvýšené záhony „Húsenička“, do ktorých si deti zasadili rôznu zeleninu a starali sa o ňu. Teraz svoju úrodu s chuťou jedia ako bio doplnok k desiatej. Na konci školského roka sme v materskej škole privítali kúzelníka a spoločnou opekačkou sa rozlúčili s našimi 25 predškolákmi. Koniec školského roka nám pri-

niesol darček v podobe krásneho nového záhradného domčeka. Letné mesiace deťom spríjemňuje aj vodná hmla na školskom dvore, kde deti rady trávia čas so svojimi kamarátmi. I keď máme materskú školu otvorenú aj v mesiaci júl, väčšina detí sa plná zážitkov rozlúči so škôlkou na dlhé dva mesiace. Prajeme im všetkým krásne prázdniny.

FOTO: ARCHÍV MŠ

Otvorená hodina chémie

Prezentácia robotiky

Najlepší zberači papiera

Projekt ENTER – Micro:bit

Iveta Gabrišová
koordinátorka projektu

Podľa prognóz Európskej komisie bude v najbližšej budúcnosti 9 z 10 pracovných pozícií vyžadovať digitálne zručnosti. Pritom až polovica pracovných pozícií, ktoré poznáme dnes, už nebude o 20 rokov existovať. Vzniknú však nové pracovné miesta, ktoré si budú vyžadovať digitálne zručnosti a digitálnu gramotnosť. Na tieto a ďalšie zmeny na pracovnom trhu je potrebné začať pripravovať deti už dnes. Naša škola sa preto zapojila do projektu ENTER. Projekt je realizovaný v spolupráci s Telekomom, SPY a Aj Ty v IT. Jeho zámerom je zlepšiť a podporiť záujem o nové technológie a rozvíjať inovatívny a zážitkový spôsob výučby. Micro:bit prináša našim žiakom ďalší nástroj na rozvoj programovania. Cieľom grantového programu bolo sprístupniť žiakom a žiačkam tretieho až deviateho ročníka hravou, zaujímavou a interaktívnou formou svet digitálnych technológií a programovania prostredníctvom micro:bitov. Micro:bity môžu byť využité nielen na hodinách informatiky, ale aj na všetkých ostatných predmetoch, pretože ich využitie je veľmi praktické a variabilné. BBC micro:bit je programovateľný minipočítač, ktorý dodáva programovaniu „hmatateľnosť“. Stačí vytvoriť jednoduchý program a nahráť

S tretiakmi a štvrtákmi sme vyrobili blikajúce srdce

ho pomocou USB kábla. Má niekoľko zabudovaných senzorov, napríklad kompas alebo akcelerometer, no vieme k nemu pomocou vstupno/výstupných pinov pripojiť takmer akúkoľvek elektroniku – LED pásiky, motorčeka, senzor teploty a iné.

Takýmto spôsobom sa nám podarilo s tretiakmi a štvrtákmi vytvoriť blikajúce srdce a menovku. V piatom a šiestom ročníku sme už zvolili náročnejšiu aktivitu – tvorbu rôznofarebných LED pásikov, ktoré reagovali na polohu micro:bitu. V siedmom až deviatom ročníku sme sa zamerali na využitie príslušenstva – senzorov

k micro:bitom. Vytvorili sme model domu „smarthome“, ktorý je riadený micro:bitom a využíva svetelný senzor na otváranie okna, tepelný senzor na spustenie ventilátora, tlakový senzor na otváranie dvier, senzor na meranie hladiny vody v bazéne, hlukový senzor na spustenie alarmu.

Vďaka organizácii Aj Ty v IT sme získali základné sady micro:bitov a z projektu ENTER škola zakúpila príslušenstvo, ktoré nám umožnilo ešte viac rozšíriť a využiť micro:bity na tvorbu nových kreatívnych projektov.

FOTO: ARCHÍV ZŠ

Pripravte si bicykle, cyklomaratón je pred dverami

Hornosrniarsky cyklomaratón je tradičné športové podujatie, ktorého chýr sa dostal ďaleko za hranice našej obce i kraja. Iniciátorom prvého ročníka bol Pavol Húserka, ktorému pomáhala partia mladých nadšencov. A práve oni – Jakub Trška, Matej Masár a Zdenko Papiernik sa rozhodli založiť občianske združenie Žabka Bike Team Horné Srnie a prevziať organizáciu cyklomaratónu. Aktuálne prebiehajú prípravy na 6. ročník, ktoré nám priblížil predseda o. z. **Jakub Trška**.

Lýdia Murárová

Kedy ste začali pripravovať tohtoročný cyklomaratón?

Prvé stretnutie bolo vo februári, keď sme sa rozhodli, že do toho ideme. Keďže ide o 6. ročník, tak už má každý pridelené svoje úlohy a tie priebežne riešime.

Čo všetko je potrebné vybaviť, aby sa mohol cyklomaratón uskutočniť?

Prvý bod je stanovenie trasy a spísanie propozícií. Následne musíme vybaviť všetky povolenia od majiteľov pozemkov, cez ktoré vedie trasa pretekov. Jednotlivé povolenia na seba naväzujú – pre predstavu uvediem len jeden príklad, lebo je toho veľa. Na to, aby sme dostali súhlas z Okresného úradu TN, odbor starostlivosti o životné prostredie, tak im musíme poslať propozície maratónu, povolenie od Obce Horné Srnie, povolenie od Mesta Nemšová, povolenie od urbaniátu, povolenie od PD Vlára Nemšová a povolenie od Lesov SR a, samozrejme, i mapu trati. Následne od nich dostaneme povolenie s podmienkami, ktoré musíme dodržať. Okrem klasických povolení musí byť zabezpečená zdravotná starostlivosť

v podobe sanitky a záchranárov na štvorkolke. Akcia musí byť nahlásená i na linku 112. Takisto musíme riešiť i prípadné uzávery ciest. Okrem povolení musíme vopred zabezpečiť i časomieru s čipmi, štartovaciu bránu, občerstvenie pre pretekárov. Okrem týchto vecí priebežne riešime úpravu trate, či už zbieraním popadaných konárov, vyhrabávaním lístia, prípadne kosením lúk. Samozrejme, posledný rok nám to komplikuje koronavírus, keďže sa jednotlivé nariadenia menia a musíme na ne vedieť rýchlo reagovať.

Koľko ľudí sa podieľa na organizácii preteku? Koľkí sú priamo v teréne v deň preteku?

Organizujeme to v rámci nášho združenia Žabka Bike Team Horné Srnie. Približne od februára sa tomu venujeme štyria. Samozrejme, s blížiacim termínom pribúdajú i ľudia, ktorí nám pomáhajú hlavne s úpravou trate. V samotný deň preteku je to cca 50 až 70 ľudí a z toho je väčšina v teréne. Odhadom môže byť po trati cca 40 ľudí, ktorí sú buď na občerstvovacích, alebo kontrolných bodoch, prípadne ako regulovači na trati. Veľká vďaka

patrí obci, hasičom, chalanom z XC Bikers Trenčín a okrem nich hromade dobrovoľníkov, bez nich by to nešlo.

S akou najväčšou prekážkou ste sa museli popasovať pri organizovaní cyklomaratónu?

Neviem, či prekážka je to správne pomenovanie. Aktuálne máme najviac komplikácií pre koronavírus. Pred dvomi, tromi rokmi sme mali problém i s nepravnikmi, ktorí nám znížili značenie, a museli sme ráno o 7. ísť kontrolovať a opravovať značky... Vždy sa niečo nájde.

Myslíš, že cyklomaratón už dosiahol svoj vrchol alebo stále má kam rásť?

Sme ešte len na začiatku, plány máme veľké. Do budúcnosti by sme chceli pridať ešte „kráľov-

skú“ cca 100 km trať, žiaľ, momentálne nás brzdi koronavírus a z toho dôvodu to zatiaľ odkladáme. Ale i tak sme už v rámci SR hodnotení veľmi dobre.

Cyklomaratón je súčasťou Považsko-strážovského pohára. Mohol by si objasniť, čo to znamená?

Považsko-strážovský pohár (PSP), žiaľ, už nie je (pre koronavírus). Išlo o sériu piatich pretekov v rámci Považia a Strážovských vrchov, ktorej sme boli súčasťou. Za každý pretek získavali pretekári na prvých priečkach body a po poslednom preteku sa spravilo vyhodnotenie. Víťaz dostal okrem vecných cien i putovný pohár. V roku 2020 sa, žiaľ, väčšina pretekov nekonala a ani tento rok sa pravdepodobne konať nebude.

Koľko Srňanov sa zúčastňuje cyklomaratónu? Má ich počet stúpajúcu alebo skôr klesajúcu tendenciu?

Účast domácych pretekárov je nízka, väčšinou spolu na oboch tratiach do 10 pretekárov. Potešilo by nás, keby je ich viac.

Vek pretekárov je ohraničený od 10r. Totiž pre covid sme úplne vypustili detskú trať a máme iba 25 km a 45 km.

V akej výške sa pohybujú náklady na realizáciu cyklomaratónu?

Náklady na pretek sa pohybujú okolo 6 500 €, ktoré zabezpečujeme v rámci sponzoringu a štartovného. Samozrejme, veľká vďaka patrí všetkým sponzorom, bez nich by sme to na takej úrovni nemohli spraviť.

Obec Horné Srnie
Trenčianske osvetové stredisko a
Folklórny krúžok KAMENČEK

Letná škola ľudového tanca

Tanečný garant: Alfréd Lincke
za doprovodu L'H Petra Obucha

26. august

Miesto: areál ZŠ
Veková hranica: 5-99 rokov (účastníci budú rozdelení do kategórií)
Vstupné: 1,- Euro

Neváhajte prihlásiť svoje dieťa alebo seba, počet účastníkov je obmedzený.
Prihlásiť sa môžete na zshsrnie@gmail.com alebo telefonicky 0915 763 703.

AUG 07 2021

Veľký okruh:
10:00 hod.
/45km, 1350m/

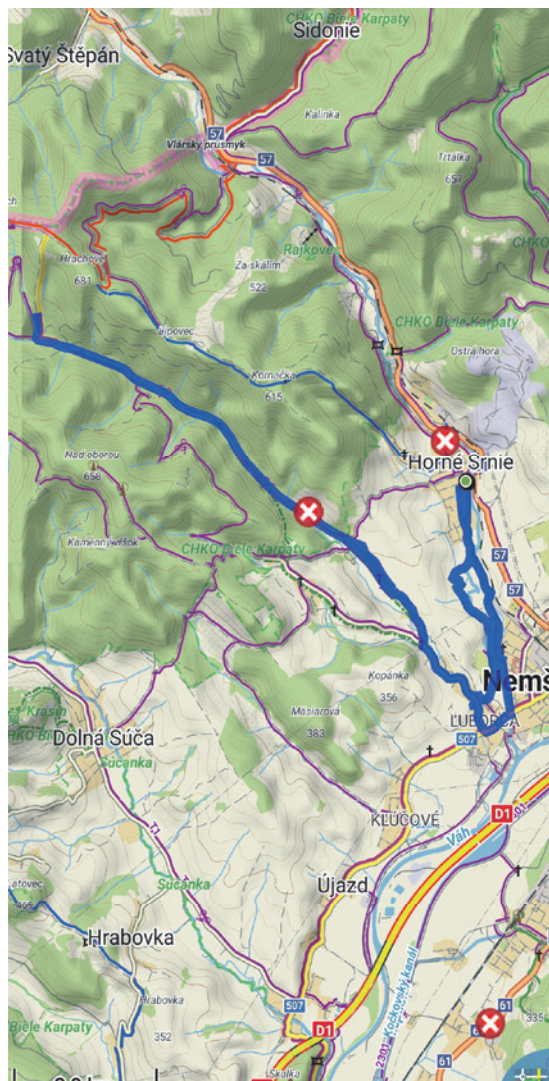
Malý okruh:
10:30 hod.
/25km, 850m/

CYKLOSTORE MARATÓN
Horné Srnie

4 tipy na letné cyklovýjazdy do okolia

Stanislav Papierník

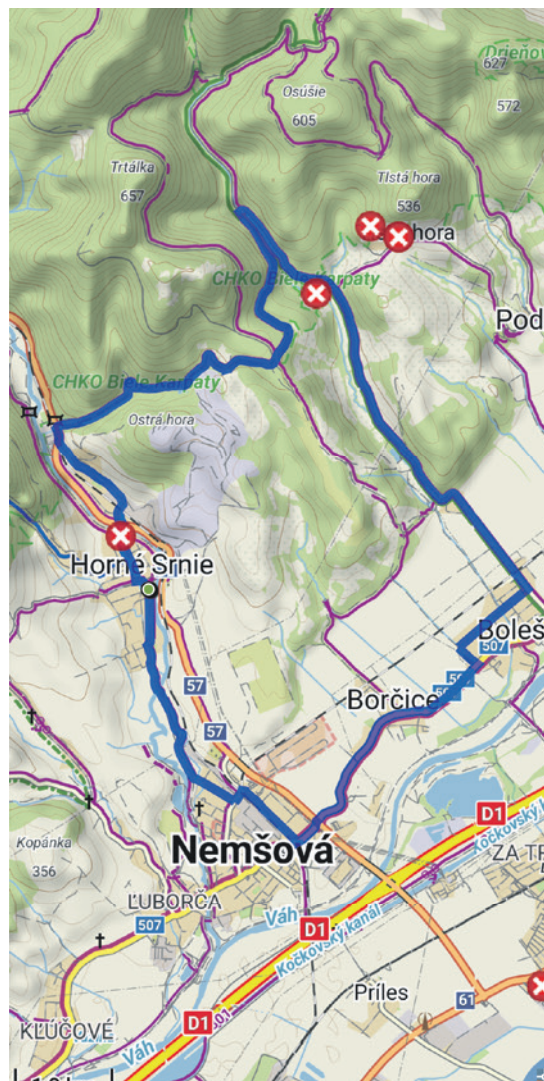
V okolí obce sa ponúka niekoľko zaujímavých trás na bicykloch, ktoré zvládnu aj zdatnejšie deti prvého stupňa ZŠ, deti vo veku teen-age alebo aj seniori na e-bikoch. Všetky trasy a kilometre sú so začiatkom a koncom pri obecnom úrade.

Antonstál – k pomníku pádu bombardéra

OCÚ → Prúďová → cyklotrasa H. Srnie – Nemšová → pred lávkou ponad rieku Vlárku odbočiť doprava na poľnú cestu (1,1 km) → Žabka trail – trochu adrenalínu (2 km) → Nemšovské jazerá (2,6 km) → okolo Ľuborčianskej chmeľnice (2,9 km) → Ľuborča Hradná ul. (3,7 km) → odbočiť doprava → po 100 m doľava krátkou úzkou cestou medzi domy (3,8 km) → napojiť sa na Závadskú ul. smer Tr. Závada (3,9 km) → za Ľuborčou odbočiť doprava na cestu do Antonstálu (5,4 km) → okolo záhradkárskych osady Bočky (5,9 km) → Ranch 13 (7,1 km) → Kaplnka sv. Huberta (7,9 km) → poľovnícky zámok Antonstál (12,3 km) → asi 200 m za zámočkom odbočiť vpravo na hrebeňovú lesnú cestu, na prvom rázcestí sa držať vľavo, kde sa dá nájsť pomník (12,9 km) → späť cez Ľuborču Závadská ul. okolo zvonice (22,1 km) → Nemšová kúpalisko (22,6 km) → späť po cyklotrase k OCÚ (25,9 km)

Obtiažnosť: ľahká
Max. nadm. výška: 472 m
Prevýšenie: 352 m
Dĺžka: 25,9 km

Gilianka – jazdenie na koňoch

OCÚ → Ul. Športovcov okolo futbalového štadióna → Sietne, pri horárni doprava (2,2 km) → okolo Rybníkov → Fodorka (4,5 km) → zjazd do Bolesovskej doliny na rázcestie k Bolesovskému potoku (6,9 km) → doprava okolo potoka → vodná nádrž a chata Gilianka (10,2 km) → OZ Kone Gilianka, kde sa dá zajednať napr. vychádzka s koňmi na Dračie studne alebo kúpanie s koňmi vo Váhu → Bolesov (12 km) → Borčice (14 km) → Nemšová (16,2 km) → Ul. slovenskej armády → Šidlíkové (17,2 km) → cyklotrasa Nemšová – H. Srnie (17,7 km) → OCÚ 19,8 km

Obtiažnosť: stredná
Max. nadm. výška: 414 m
Prevýšenie: 244 m
Dĺžka: 19,8 km

Nemšovské jazerá cez Žabku

OCÚ → Prúďová → cyklotrasa H. Srnie – Nemšová → pred lávkou ponad rieku Vlárku odbočiť doprava na poľnú cestu (1,1 km) → Žabka trail – trochu adrenalínu nad riekou Vlárkou (2 km) → Nemšovské jazerá (2,6 km): dá sa posediť pri jazere → okolo Ľuborčianskej chmeľnice (2,9 km) → Ľuborča Hradná ul. (3,7 km) → Nemšová kúpalisko (4,4 km) → späť po cyklotrase Nemšová – H. Srnie k OCÚ (8,6 km)

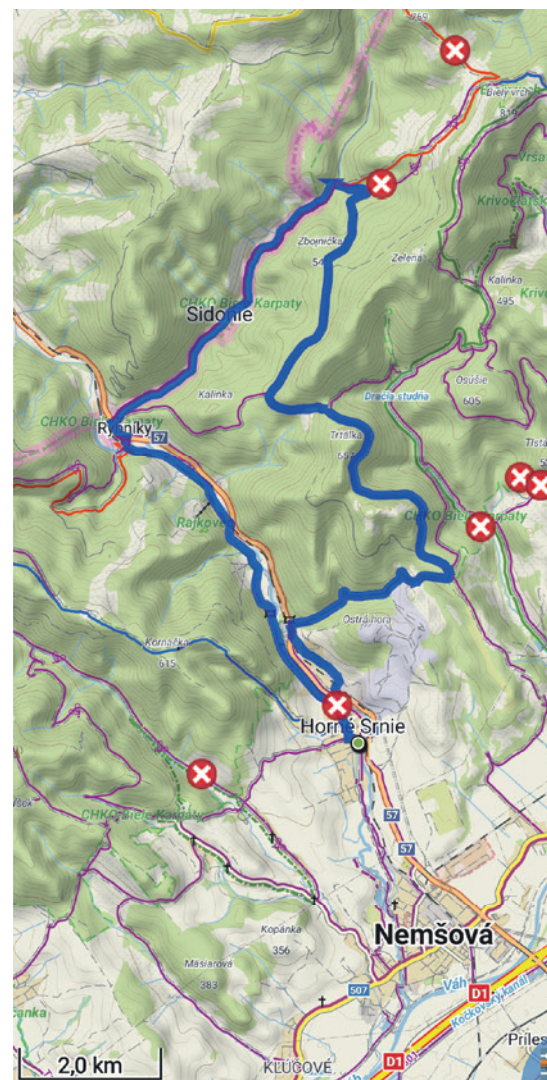
Obtiažnosť: ľahká
Max. nadm. výška: 242 m
Prevýšenie: 53 m
Dĺžka: 8,6 km

Sidónia cez Sietne

OCÚ → Ul. Športovcov okolo štadióna (1,4 km) → Sietne, pri horárni doprava (2,2 km) → okolo Rybníkov → Fodorka (4,5 km) → po 600 m doľava (5,1 km) → po 500 m doprava (5,6 km) → výšlap okolo vrchu Trtálka (vrchol 8 km) → v klesaní v pravotočivej zákrute prejsť okolo „troch kopcov“, ktoré označujú hranice troch revírov: srniansky – bolesovský – vršatský (8,9 km) → Papradná – lúka s horárňou (9,3 km) → po 600 m rázcestie na Horných salašoch doprava (9,9 km) (cestou doľava by sme sa vrátili priamo na Vlárku, štátna hranica) → pokračovať 4 km na rázcestie pri potoku Vlárka (13,9 km) → hostinec u Pekařů (16,6 km), kde sa dá posediť na terase s výborne vychladeným pivom alebo kofolou → Vlára, štátna hranica (18,8 km) → pri železničnom moste sa napojiť na cyklotrasu → OCÚ (25,2 km)

Obtiažnosť: stredná
Max. nadm. výška: 576 m
Prevýšenie: 504 m
Dĺžka: 25,2 km

Vršky a hory nad Horným Srní

Dokončenie zo str. 1

Kornáčka

Od Srnského vrchu až do údolia Bradelské sa tiahla Kornáčka. V rokoch môjho detstva Kornáčka bola veľké rúbanisko zarastené nízkym porastom, malé brezy, kríky, štavnatá tráva a malinčie. Rástli tu červené sladké maliny, ktoré chodili oberať gazdiné s deťmi a varili voňavý lekvár. Aj ja som chodila oberať maliny s babkou a sesternicami. Ženy, hlavne nevesty, chodili skoro ráno na brieždení kosákom vyžíňať štavnatú trávu a nosili ju domov v batohoch. Následne ju dávali kravám do válova, aby ticho stáli pri dojení mlieka.

Kornáčka bola tiež bohatá na hadov. Keď začalo svietiť slniečko, na pni zrezaného stromu sa objavilo na kôpke množstvo malých i väčších hadov. Babka vtedy uchytala hŕstku trávy s plachtou a utekala domov.

Z Bradelského na Trllové a Bradelcá

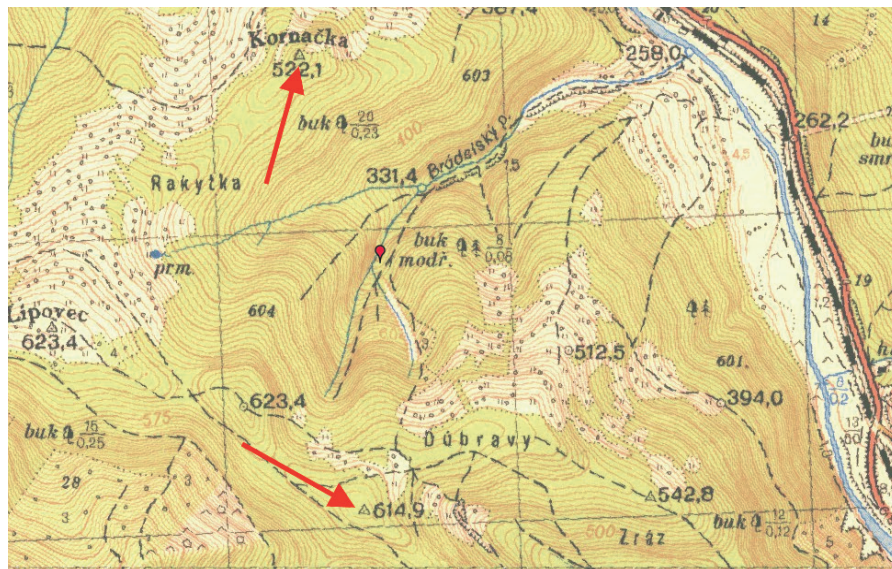
Dole Kornáčkou viedla strmá cesta do Bradelského, čo bolo údolie – pasienok na oboch stranách potoka, ktorý sa vlieva do rieky Vlár. V Bradelskom pri potoku je veľká studienka, obľúbené miesto na opekanie, posedenie pre partie s rodinou i priateľmi.

Z Bradelského prejdeme na Trllové, čo bol pasienok pod horou, spleť ciest a jarkov, ktoré si vytvorila voda počas búrok. Rástli tam tenké duby s krátkymi konármi, poddusence. Bola to pre nás zábava krepčiť na vrchol, zohnúť stromček k zemi a postaviť na rovné nohy.

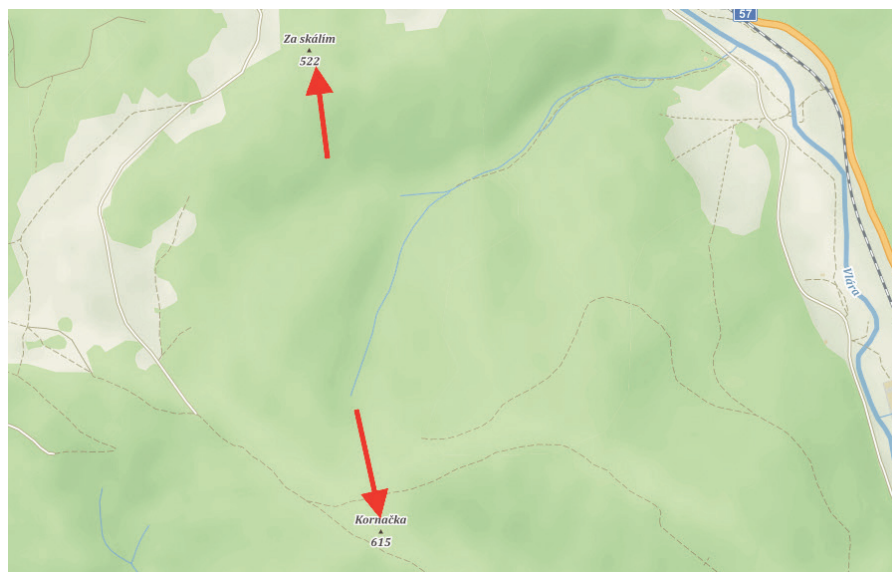
Z Trllového cestou cez horu sa dostaneme na Bradelcá. Boli to rozľahlé lúky, ktoré gazdovia kosili a sušili na seno. Boli Horné aj Dolné Bradelcá, ktoré sa rozprestierajú na pomedzí Slovenska a Moravy, a tak sa využívali na pašovanie tovaru, hlavne dobytká.

Kde leží Kornáčka

Lokalitu *Kornáčka* spomínanú v texte by ste v súčasných mapách nenašli. Museli by ste nazrieť do máp z 50. rokov. Od r. 1978 sa totiž toto miesto nazýva *Za skálím*, názov *Kornáčka* z máp zmizol. V r. 1991 sa však do nich vrátil - ako označenie celkom iného miesta neďaleko Pekelníkovho zrubu. Podľa Evy Miklušovej z Úradu geodézie, kartografie a katastra SR úrad systematicky zosúladuje názvy lokalít v jednotlivých okresoch. „Pripravené podklady sa overujú prostredníctvom príslušných zástupcov okresného úradu, katastrálneho odboru so znalcami miestnych pomero v jednotlivých obciach, ktorí môžu aktívne prispieť k stanoveniu správnej podoby názvu objektu, k správnej umiestneniu objektu, overení druhu objektu a či objekt reálne existuje.“ Ak sa teda mapy mýlia, po predložení hodnovernej informácie o názve lokality môže ÚGKK SR názov aktualizovať. Viete nám k tejto veci povedať viac? Napíšte na lipovec@hornesrnie.sk

Kornáčka na topografickej mape 1:25 000 (1951 – 1957). Druhá šípka označuje kótu v blízkosti Pekelníkovho zrubu

Novšie mapy považujú za *Kornáčku* kótu neďaleko Pekelníkovho zrubu a lokalitu medzi Srnským vrchom a Bradelským nazývajú *Za skálím*

Horné Srnie v povestiach

Naši predkovia boli veľmi zžití s prírodou a prostredím, v ktorom žili. Dedinský človek pozorne sledoval prírodu i dianie okolo seba. Svojím umom a na základe pozorovania pomenoval okolie, ktoré ho bezprostredne obklopovalo. Nevznikali tak len názvy, ale aj povesti, legendy.

Terézia Kebísková

Napríklad o Bradelcách sa hovorilo aj ako o sídle zbojníkov pod Deravú skalú. Podľa rozprávania sa tam skrýva bohatstvo, ktoré nazbýjali zbojníci.

Zbojnícke povesti

Prvý príbeh:

Do dediny dobehol veľmi vylakaný muž. Po hodnej chvíli začal rozprávať: „Hľadám si robotu a noc ma zastihla niekde na pomedzí Moravy a Slovenska a prepadli ma zbojníci. Nič som nemal, iba malý batôžtek na palici s murárskym náradím, som murár a hľadám robotu.“ Zbojníci mu povedali, že ak si chce zarobiť, pôjde s nimi. Mužovi zaviazali oči a viedli ho cez kríky, vodu aj hore brehom. „Keď mi odviazali oči, bol som v jaskyni. Týždeň mi nosili materiál

a muroval som múry. Po týždni mi dali pár dukátov, zaviazali mi oči a dovedli ma na to isté miesto, kde ma zobraли. Som rád že žijem.“

Druhý príbeh:

Na Horný Koniec sa vydala dievčina z Kamenca. V dome býval aj starší slobodný strýko. Často stál pri okne, dlho a smutne pozeral na hory smerom na Moravu. Mladá žena ho čas pozorovala, a tak sa spýtala, prečo tak často a smutne pozerá iba tým smerom. Strýko prehovril: „Keby si ty vedela, dievka moja, aké bohatstvo sa tam ukrýva, nemuseli by sme tak ťažko pracovať a živiť, stačila by nám iba malá časť.“ Dievčina mu navrhla, aby si išli trochu vykopať, keď pozná to významné miesto. „To ale nemôžem, lebo nás viaže prísaha na život a na smrť piatich zbojníkov. A už

celé roky sme sa nestretli.“

Tretí príbeh

V našom kraji a okolí kradol a zle robil zbojník menom Miklas. Bol veľmi prefíkaný, kradol aj malým gazdom a chudobným ľuďom. Oči mal ako sova alebo jastrab, videl aj v noci. Dobytku akoby počaroval aj v maštali, ani nemukol pri krádeži. Kravu v noci ukradol z maštale, žiadne stopy nezostali – na nohy jej uviazal handry a tak ju odviezol. Ľudia boli nahnevaní až zúfalí. Mužom sa ho podarilo vystopovať a chytiť. Tak na pomedzí Moravy a Slovenska ho hodili do hlbokéj rieky. Na oboch stranách rieky stáli muži a nedovolili mu vyjsť z vody, až sa utopil.

Druhá strana údolia

Keď prejdeme pasienok Pod Kalinovým cez rieku Vlár na druhú stranu údolia, dostaneme

sa do osady Zábava. Približne v roku 1816 bola v osade krčma a služba na prepriahanie koní. To dokazuje, že údolím prechádzala cesta zo Slovenska na Moravu. Podľa historikov využili Vlársky priesmyk, teda aj naše údolie, k prechodu na Slovensko Kumáni (Tatári) už v 13. storočí, lebo šli cez Bylnicu. Cez Vlársky priesmyk prechádzali kráľovské vojská.

Jedna povest' vraví:

Tri dni a tri noci prechádzalo vojsko. Žena pracovala na roli na Drahách. Prišiel za ženou vojak, vedel, v ktorom je kraji, a hovorí: „Kde máš muža, prečo robíš na roli sama?“ Žena odpovedala: „Môj muž je na vojne, lebo mi ho zobraли a celé roky o ňom nič neviem. A poznala bych si ho aj medzi sto vojakmi.“ „Tak ja som tu sám a nepoznáš ma...“ V tých časoch, keď prežil, slúžil aj se-

dem rokov, čo ho veľmi zmenilo. Stačilo, aby sa slovom protivil aj na dedine vrchnosti alebo nemal ako zaplatiť dane, šiel na vojnu, aj keď bol živiteľ rodiny.

Rozľahlé Bránne

Máme Dolné a Horné Bránne nad osadou Zábava. Boli to rozľahlé lúky, ktoré vlastnili a kosili naši gazdovia. Podľa rozprávania už názov naznačuje, že je to miesto bránenia, t. j. strážnikov a obrancov údolia, neskôr colníkov.

Ešte v r. 1920 tu pôsobili financi, ktorí spávali v Hornom Srní v prenajatej izbičke rodinného domu.

V sobotu 3. júla sa v parku konala tradičná súťaž vo varení gulášu. Porota na čele so šéfkuchárom Danielom Hrivňákom vyberala ten najlepší z 11 súťažných gulášov. Titul Gulášmajster 2021 si odnieslo družstvo Stavbári na čele s kapitánom Andrejom Miklátkom. Príjemnú atmosféru podujatia dotvárala živá hudba, DJ, stánky s občerstvením i drobným tovarom a atrakcie pre deti.

FOTO: ARCHÍV DRUŽSTVA

Členovia klubu dôchodcov podnikajú rôzne výlety po blízkom i širšom okolí. Tentoraz sa vybrali po cyklotrase na Vlárú. Je to krásny výlet po našom okolí – hlavne ak vyjde počasie. Našťastie, to dôchodcom prišlo aj počas ďalších výletov: po cyklotrase do Skalky nad Váhom, kde ich kláštorom previedol sprievodca, či na tradičnej opekačke na kyselke.

Viera Makovcová FOTO: ARCHÍV AUTORKY

Varenie gulášu v CSS Lipovec

Eliška Filová

Ako každý rok, tak aj tento sme sa rozhodli spraviť akciu pre našich prijímateľov sociálnych služieb. Zväčšený vonkajší areál sme si ozdobili farebnými balónmi. V novej kotline nám naše šikovné kuchárky uvarili guláš (skoro sa uvarili aj ony :-). O zábavu sa nám postaral hraním na klasickej a ústnej harmonike náš obyvateľ František. Keďže kvalitný guláš sa varí dlhšie, čas sme si vyplnili aj športovými hrami.

Dozvedeli sme sa od občanov Horného Srnia, že vôňa gulášu sa niesla široko-ďaleko.

Naši klienti boli s gulášom aj zábavou veľmi spokojní. Takto sme zároveň oslávili aj sviatok sv. Petra a Pavla. Už teraz sa tešíme na ďalšiu akciu a pevne veríme, že nám ju hygienicko-epidemická situácia dovolí!

Členky klubu Jednoty dôchodcov sa aj tento rok postarali o skrášlenie nášho prostredia. Opäť kvetmi vysadili kruh v parku, aby nám spríjemnili posedenie pri zmrzline. Starajú sa aj o výsadbu na novom cintoríne a čistenie kyselky, kde je po zemi hromada opalkov od cigariet, porozhadzované prázdne fľaše a rôzny iný odpad, napriek tomu, že je tam kôš na odpadky...

Viera Makovcová FOTO: ARCHÍV AUTORKY

Cemmac dokončil najväčšiu investíciu za posledné desaťročie

Hugo Bach

V máji ukončila spoločnosť CEMMAC jednu z najväčších investičných akcií za posledné desaťročie. Rekonštrukcia výmenníka tepla trvala takmer 18 mesiacov a okrem modernizácie výrobného procesu a úspory energie priniesie aj podstatné zníženie vplyvov výroby cementu na životné prostredie. Náklady vo výške 4,2 mil. eur zvýšili objem celkových investícií firmy za posledných 10 rokov na viac ako 20 miliónov eur. Tie spolu s podielom zmesového cementu robia z najmenej slovenskej cementárne jednu z najefektívnejších a „najzelenších“ prevádzok v stredoeurópskom regióne.

Najdôležitejšou a najrozsiahlejšou investíciou CEMMAC v posledných rokoch bola generálna rekonštrukcia a modernizácia výmenníka tepla. V tomto zariadení, ktoré je dominantou celého areálu cementárne, sa vstupné suroviny postupne nahrievajú predtým, ako vstupujú do rotačnej pece. Tú CEMMAC už

v minulom roku vybavil novou výmurovkou a na mieru vyrobeným horákom, dizajnovaným v Austrálii. „Moderné technológie nám umožňujú efektívnejšiu výrobu a zároveň znižujú jej vplyv na životné prostredie,“ hovorí generálny riaditeľ a predseda predstavenstva CEMMAC Martin Kebísek. Ekologickejšia prevádzka v novom výmenníku by mala priniesť zníženie objemu emisií NOx o 30 % a CO dokonca o 50 %. Kým fosílnych palív sa spotrebuje menej, celkový objem vyrobeného slinku sa zvýši približne o 5 %.

Modernizácia výmenníka pritom nie je prvá investícia, ktorá znižuje emisnú stopu cementárne. „Za posledných 10 rokov sme investovali takmer 3,5 milióna eur na zníženie environmentálnej záťaže výroby. Samotná spotreba fosílnych palív, najmä uhlia, je vďaka kvalitným alternatívnym palivám od roku 2009 nižšia takmer o 50 %,“ hovorí generálny riaditeľ.

Rozhodnutie nahradiť uhlie alternatívnymi palivami bolo

súčasťou stratégie na dosiahnutie cirkulárnej a trvalo udržateľnej ekonomiky. „Viac ako 15 % celkových investícií našej spoločnosti za posledných 10 rokov smerovalo do ochrany životného prostredia a zlepšenia podmienok pre ľudí žijúcich v okolí cementárne,“ hovorí M. Kebísek a dodáva: „To znamená rôzne opatrenia nielen na zníženie emisií CO₂, ale aj na zníženie prašnosti, hlučnosti, ochrany spodných vôd či spotreby energie.“

O rozsahu opráv svedčí aj fakt, že sa počas generálnej odstávky v cementárni vystriedalo viac ako 300 zamestnancov externých dodávateľov, ktorí sa na rekonštrukcii podieľali. CEMMAC pri výbere spolupracujúcich firiem cielene uprednostnil firmy zo Slovenska a Česka, aby rekonštrukcia mohla vzhľadom na pandemickú situáciu prebiehať plynulo a bola čo najmenej ohrozená sprísnenými opatreniami na hraniciach.

FOTO: ARCHÍV CEMMAC

Prvá etapa: vybagrovanie nánosu

Druhá etapa: odvážanie nánosu

Pre bezpečnejší tok Vlára

Rieka Vlára, ktorá pramení vo Vizovickej vrchovine, je dominantou celého Vlárskoho údolia a formuje život v jej okolí už od pradávna.

Hugo Bach

Kedže rieka prirodzene meandruje a jej tok bol minimálne regulovaný, je v rámci protipovodňových opatrení nutná starostlivosť o koryto rieky aj jej brehy. Slovenský vodohospodársky podnik, ktorý v marci realizoval čistenie rieky od nánosov, hľadal možnosť vyťaženú zeminu uskladniť. Pomocnú ruku podal CEMMAC.

Nánosy Vlára

Objem nánosov, ktorý vodohospodári vyberú z koryta, predstavuje približne 12 000 m³. Zloženie nánosov ovplyvňuje množstvo faktorov, ako napríklad dĺžka toku, zloženie podložia, ale aj poľnohospodárska či priemyselná výroba v okolí rieky. Vyťažený náplavový sediment z Vlára má štrkovo-piesčité charakter, ktorý na seba neviaže nebezpečné látky. To z neho robí vhodný materiál na zásyp v rámci rekultivácie vyťažených priestorov v lome spoločnosti CEMMAC. Firma tak pomôže obci aj občanom Horného Srnia.

Materiál bude použitý v dobývacom priestore Horné Srnie – Skalice-Samašky. „Uloženie a rozprestretie materiálu bude mať význam technickej rekultivácie daného priestoru. Na realizáciu terénnych úprav budú použité dostupné mechanizmy, ktorými sa vykonávajú zemné práce,“ hovorí vedúci lomu Ivan Kebísek a dodáva: „Odhadujeme, že vyvážanie nánosov bude trvať približne 8 – 10 týždňov v závislosti od počasia.“

Materiál neskončí na skládke

Likvidácia alebo využitie nánosov vždy závisí od ich zloženia. Štrkovité nánosy je možné využiť na podložia pri menších komunikáciách (napr. chodníky, cyklotrasy), ílovité a zemité nánosy ako výplňový alebo zásypový materiál. Nánosy s rôznorodým obsahom, ktoré nie je možné využiť inak, končia na skládkach. V tomto prípade sa to vďaka CEMMACu nestane.

Samotné ťažobné práce v koryte rieky Vlára a dopravu

materiálu bude zabezpečovať SVP š.p. Piešťany, ktorý má na danú činnosť poverenie. Slovenský vodohospodársky podnik spravuje 33 500 km vodných tokov, 46 veľkých vodných nádrží a 255 ostatných vodných nádrží vrátane poldrov. V tomto roku SVP plánuje približne 500 podobných akcií čistenia tokov a zároveň je pripravený na aktivity v prípade povodní, drobné údržby a preventívne opatrenia.

- Slovenskom preteká Vlára iba štvrtinou z celkovej dĺžky 42,5 km. Na svojej ceste, kým vyústi do Váhu na pravej strane, má 16 prítokov.
- Vďaka priesmyku, ktorý vytvorila v Bielych Karpatoch, umožnila osídlenie už v období pred Kristom a neskôr popri nej viedla Kráľovská cesta (Via Regni) medzi Trenčinom a Brumovom.
- Povodie Vlára tvorí 372 km² a priemerný prietok v ústí je 3,4 m³/s. Pre porovnanie povodie Váhu tvorí 10 640 km² a jeho prietok v ústí je 196 m³/s.

FOTO: RÓBERT BONKO

Kúpiť karavan už nestihol

Pred pár mesiacmi, v ťažkom kovidovom období, ktoré neobišlo ani našu dedinu, sa na facebooku objavil dojímavý list mladého dievčaťa, ktoré práve prišlo o otca. Mnohí z vás reagovali na jej slová a odpisovali slová úprimnej sústrasti. Veď Žofa poznal takmer každý, deti idúce do školy, niektorí cestou z práce či z kostola. Takto si na neho zaspomínala jeho dcéra Kristína.

Kristína Žofčinová

Tažko sa hľadajú slová, ktoré by opísali posledných 24 hodín nášho života. Bolo to také rýchle, ale človek mal stále nádej, verili sme, že bude už lepšie. S tým som sa stihla rozlúčiť len po telefóne, a to ešte ani jeden z nás netušil, že to bola rozlúčka a netušila som, aký telefonát nasledoval o 2 hodiny. Predtým som mu povedala, tato bojuj, nemôžeš nás tu nechať, čakáme ťa doma, neboj sa. A aj napriek tomu, že sa mu ťažko rozprávalo, povedal: Som rád, že si mi zavolať, Kristínka. A ja som rada, tato, že ťa budem môcť vždy nazývať mojim tatom.

Už nikdy si spolu nepozrieme preteky svetového pohára, už nestihneme ísť spolu na to lyžovanie do Bulharska, ktoré si pred 2 týždňami spomínal, už nikdy si nebudeš zo mňa robiť srandu, že mi kúpiš nové auto a keď sa spýtam aké, ty mi odpovieš: Tu som našiel nejakú starú feldu. Mal si ešte toľko plánov, v piatok si mi povedal, že sa porozprávame, keď prídeš domov, verila som, že to tak bude. Tato, dúfam, že sa na nás pozeráš a dávaš na nás pozor. Chýbaš nám všetkým veľmi.“

Ubehli už skoro štyri mesiace, odkedy som tieto ťažké vety napísala na facebook. V tom čase ma oslovilo mnoho ľudí, a to je aj jeden z dôvodov, prečo dnes píšem pokračovanie. Týchto nasledujúcich pár riadkov venujem spomienke na tata, manžela, brata, kamaráta Mira či Žofa a v neposlednom rade na obchodníka – podnikateľa.

Tato vyrastal celý život v Hornom Srní. Bol najmladším synom Emílie Žofčinovej (rod. Papiernikovej) a Martina Žofčina. Keď sa jeho súrodenci ženili a vydávali, on bol stále malý chlapec. Jeho brat Marián s manželkou zvyknú spomínať na časy základnej školy, keď s ním robili domáce úlohy, čítali a počítali. Zle sa neučil a veľakrát vedel povedať, že som intelekt zdedila po ňom.

Volné chvíle trávil najradšej so svojou rodinou na dovolenke.

Pionierske roky

Stredoškolské štúdium v odbore prístrojová a automatizačná technika absolvoval na Strednej priemyselnej škole v Novom Meste nad Váhom. Po vyučení pracoval v zámočnickej dielni na družstve v Hornom Srní a neskôr bol dispečerom v OPMP v Trenčíne. To však nebola jeho životná cesta. Ako 25-ročný začal s vlastným podnikaním. V roku 1990 otvoril Fatura bar (dnešný Corrado bar nad predajňou textilu). Obdobie prevádzkovania baru a samotné deväťdesiate roky sa spájajú s viacerými úsmevnými spomienkami, sprostredkované

vyberám len pár z nich: vianočné polnočné omše v bare, zábavy do neskorých ranných hodín, povestný žigulák, tajné nočné kúpania na Morave, kozmetika, obliečenie a iný tovar, ktorý vozil po revolúcii z Rakúska a veľa iných spomienok. Po viac ako dvoch rokoch zanechal prevádzkovanie baru a v septembri 1992 začal podnikáť v oblasti maloobchodu s potravinami, mäsom, údeninami, ovocím a zeleninou. Predajňa sa nachádza na tom istom mieste ako i dnes, na Súhradskej 387. Prevádzka predtým slúžila ako zelvoc prevádzkovaný pani

Michálikovou z Prúdiv. V roku 1994 odkúpil od obce pozemok vtedajšieho parku pre účel prístavby skladovacích priestorov. Potraviny fungujú nepretržite už 29 rokov. Čokoľvek, čo ľudia potrebovali, bol vždy ochotný zaobstarať a vybaviť. Nikto nemôže tvrdiť, že by nebol čestný a poctivý obchodník. V obchode strávil väčšiu časť svojho života a boli to roky plné driny.

No a aké mal ďalšie plány? V poslednom období čoraz častejšie spomínal dôchodok, i keď ho od neho delilo ešte pár rokov. Jeho snom bola kúpa karavanu,

v ktorom by spolu s nami precestoval celú Európu. Pýtate sa, prečo zrovna karavan? Pokúšala som sa ho nahovoriť na let lietadlom, ale doň by v živote nesadol. Mal rád cestovanie, spoznávanie nových krajín, prírody, múzeí, hradov i zámkov – za všetko, čo sme videli a zažili vďačíme práve jemu. Tiež túžil po dovolenkovej chate alebo drevenici, kde by sme sa mohli každý rok vracieť. Verím, že raz tento nesplnený sen naplníme my.

Tato bol veľkým nadšencom lyžovania, o čom svedčí aj fakt, že na lyže ma postavil ešte skôr, ako som začala chodiť. Lyžujem od troch rokov, brat Martin od piatich rokov a aj mamina sa učila zároveň s nami. Prelyžovali sme zopár desiatok kopcov a v pamäti zostávajú nezabudnuteľné spomienky. Keď som už pri tom športe, nepoznám človeka, ktorý by bol taký zapálený pre sledovanie akéhokoľvek športu a fandenie našim športovcom, ako bol tato – dovoľm si povedať, že cez zimu nevynechal ani jednu jazdu Petry Vlhovej a tiež bol schopný pozeráť Tour de France od štartu po finiš.

Tato bol tiež dobrým spoločníkom na rôzne debaty. Mal naozaj široký prehľad a trpezlivosť. Tu sa tiež dostávam k faktu, že bol vždy spravodlivý a často sa kvôli nespravodlivosti a krivde zvykol rozčuľovať. Nemal rád zbytočné konflikty a v konečnom dôsledku ani nemal čas venovať im priestor. Každému doprial, nikomu nezávidel, a preto sa mu nad ľudskou závišťou, hlúposťou a chamtivosťou pozastavoval rozum. S pravdou nikdy neotálal, povedal ju priamo do očí a verím, že práve toto nemuselo byť ľudom veľmi príjemné. Ale takýto bol.

Je mi naozaj ľúto, že tu už nie je s nami. Je mi ľúto, že ma neuvidí dokončiť vysokú školu a brata zmaturovať, viem, že bol na nás hrdý, aj keď to málokrát povedal nahlas. Pre svoje deti a rodinu by urobil čokoľvek. Bol to človek s veľkým a dobrým srdcom.

V nedeľu 27. 6. 2021 sa v našej farnosti konala sviatosť prvého svätého prijímania. Sviatosť prijalo 19 detí. Navzdory zmeneným podmienkam spôsobeným obmedzeniami vyplývajúcimi z pandémie COVID-19, sme vďační, že sa slávnosť uskutočnila a s vďakou v srdci sa obraciame na všetkých, ktorí sa podieľali na príprave, nacvičovaní, výzdobe, speve a hre na organ. V neposlednom rade ďakujeme aj pánovi dekanovi Nižníkovi za duchovné vedenie a prípravu detí.

Silvia Ondrejičková FOTO: RASTISLAV VRÁTNY

Spoločenská kronika

Naši noví občania

Tomáš Kollár
Hanka Papierniková
Juraj Majtán
Alexandra Ďurčová

Navždy sme sa rozlúčili

9.4.2021	Alžbeta Pindáková
9.4.2021	Antonia Kristínová
12.4.2021	Bohuš Hanus
3.5.2021	Júlia Beňová
27.5.2021	Margita Dobošová
27.5.2021	Jozef Papiernik
28.6.2021	Oľga Savková
4.7.2021	Alojz Papiernik

Obec Horné Srnie

Letná Párty

amfiteáter v parku

24. júl

16:00 - 24:00

Hornosrnianska dychovka, DJ Janečka
cukrová vata, skákací hrad
miestny akordeónista, vozenie na koňoch,
...možno príde aj kúzelník :)

Zmena programu vyhradená: Podujatie sa realizuje v súlade s aktuálnymi pandemickými opatreniami

Čierne mašuro

Alojz Krajčí

Stalo sa to na začiatku II. svetovej vojny. Potraviny začali byť nedostatkovým tovarom. Najmä mäso a mäsové výrobky zdraželi. Je pravda, že v domácnostiach, kde boli ženy, ktoré vedeli vychovať hydinu, zajace, ale i prasiatko, až taká núdza nebola. Až dovtedy, kým neprišlo nariadenie, keď sa tieto chovy museli evidovať. V rodinách mali tzv. karty, kde bolo evidované každé živé prasiatko či sliepka. Bolo to zariadené z dôvodu predpisu kontingentov. Aby som nezabudol, takto bol evidovaný aj hovädzí dobytok.

Čo znamenalo slovo kontingent? Pre väčšinu chovateľov domácich zvierat nepríjemný predpis, koľko litrov mlieka, aký počet vajčiek, aký veľký krupón a koľko kg surovej slaniny treba odovzdať do zberne, za mizerné peniaze. Lež Slováč je tvor rozmýšľajúci, ľudia sa riadili príslovím, pomôž si človeče, aj Pán Boh ti pomôže. A sme pri tom, aby som vysvetlil, ako moja mama, iste i s pomocou otca, čelili predpisu o dodávkach.

Nikdy sme u nás nevychovali prasiatko, ktoré by dorástlo do vyššej hmotnosti ako 70 kg. Pri pravidelných kontrolách komisári zapísali, ako sa darí chovateľom, ale najmä, ako prasiatko príberá. Pána komisára občas zaujímalo, prečo niektoré v niektorých chlievikoch má ročné mašuro iba 25 - 30 kg. Mama smutne odpovedala, že je to nepodarka, nechce všetko zožrať, skoro všetko z válova povyhadzuje. Komisári boli veľmi mladí, neskúsení muži,

alebo starci, ktorí sa iba pousmiali, dali pečiatku a išli do ďalšieho domu. Takto sa stávalo, že niektoré prasiatko po dosiahnutí slušnej hmotnosti bolo inkognito už zjedené, ale v dodávkovej knižke bolo nahradené menším, čo sa opakovalo aj 2 - 3 roky za sebou.

Ako chlapča som tejto hre nerozumel, ale dobre som rozumel domácej zabíjačke. Isté bolo, že sme o nej verejne nemohli hovoriť. Lež občas ma jazyk svrbel, čo čert nechcel, domácu tajnosť som chcel niekomu prezradiť. Bola nedeľa, náboženskú povinnosť som si splnil ráno.

Doma som akosi nenachádzal, čo by ma zaujalo, hoci mama chystala obed z mladéj a čerstvej bravčovinky. Asi ma inšpirovala vôňa jelítok, ktoré sa dopekali. Aby som urobil niečo aj pre spoluobčanov, vyšiel som na dvor, po ulici som videl, ako smerom k nášmu domu prichádzajú ľudia z kostola, po skončení veľkej svätej omše. Ani chvíľu som nezaváhal. Vyliezol som na betónový stĺp v prednej záhradke a začal som s informáciami, čo sa u nás prihodilo :... „už máme nové, malé prasiatko, lebo staré sme zabili a už máme z neho jelítka...“ Viac som už nemohol povedať. Ujec Anton, ktorý prichádzal ku mne, ma zosadil zo stĺpa a ticho mi povedal: „...„Pod synáček, mám pre teba cukríky...“ Cukríky nemal, ale nezabudol na svoj obligátny darček, zobral ma na kolená, pohojdal a tým sa skončila moja prednáška o tom, ako je možné zabiť ČIERNE MAŠURO a do chlievika dať malé, náhradné.